

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

NO. 105

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING,

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

SEPTEMBER 22, 1980

FANTJE NA VASI POJEJO. — Na koncertu pevskega zboru "Fantje na vasi", ki je bil v soboto, 13. septembra, zvečer v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu, je nastopil kot solist Nejči Slak. Na sliki so tudi (z leve proti desni): Tomaž Stepec, Edi Stepec, Klemen Hren, Mark Jakomin, Janez Semen, Tomaž Sršen, Janez Tominc in Marko Celestina. (Slikal James Debevec.)

Novi grobovi

Frank J. Skabar

Pretekli četrtek, 18. septembra, je na svojem domu na 22801 Ivan Ave., v Euclidu po kratki bolezni umrl 90 let stari Frank J. Skabar, rojen v Lokvi pri Sežani, Slovenija, od koder je prišel v ZDA leta 1911, vdovec po leta 1971 umrli ženi Josephine, roj. Medved, oče Franka ml. Josephine in Dorothy (Mrs. Anthony) Gugliotta, 6-krat stari oče, 5-krat prastari oče, zapolen pri Šolskem odboru Euclida kot kurjač v Upson šoli do svoje upokojitve leta 1959, član Kluba Ljubljana, Dr. Lunder-Adamič št. 28 SNPJ, ADZ št. 2 in Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu. Pogreb bo iz Žletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. danes dopoldne ob 10.30, nato na Lake View pokopališče.

Frank Keržič

Pretekli četrtek popoldne je v Broadfield Manor v Madisonu, Ohio, kjer je stanoval zadnja dva meseca, umrl 95 let stari Frank Keržič, rojen 30. novembra 1884 na Rakitni, Slovenija, vdovec po leta 1931 umrli ženi Josephine, roj. Mikus, oče Franka in Harryja (oba v Genevi, O.), Ray-a (Ashtabula, O.), Josephine Ulle (pri kateri je bival zadnjih 35 let) in Therese Ulle (oba v Painesville, O.), Dorothy Urbanc (Cleveland, O.), Irene Marpes (Pittsburgh, Pa.), Marian Ickes (Ashtabula, O.), 24-krat stari oče in 28-krat prastari oče. Pokojnikov sin Charles je bil ubit leta 1945 v službi ameriške vojske, dva brata in dve sesri so tudi že pokojni. Do preselitev v Painesville pred 35 leti je pokojnik kmetoval na S. River Rd. v Genevi skozi 26 let. Bil je faran župnije Sv. Marije v Painesville, član SNPJ, ADZ in F.O.E. Pogreb bo v oskrbi Belding-Webster pogrebnega zavoda v Genevi danes dopoldne, v cerkev Assumption v Genevi ob 10, nato na pokopališče Mt. Pleasant. Pogrebu obrede bo opravil č.g. Robert Hill.

V Paragvaju so ubili enega od atentatorjev Anastasia Somoze

ASUNCION, Par. — V spopadu s skupino paragvajskih policistov je padel Hugo Alfredo Irurzun, član argentinskega velenjskega gibanja "Ljudska revolucionarna vojska". Načelnik paragvajskih policistov Pastor Coronel je izjavil, da je Irurzun sodeloval v atentatu na bivšega nikaraguškega amodržca Anastasia Somoze pretekli teden.

Med drugim je rekel Coronel, da se je Irurzun bojeval v Nikaragvi v vrstah sandističnega gibanja, ki je strmoglavo Somozom lani. Vpletena v zaroti proti Somozi sta bila tudi dva nikaraguška diplomata, ki sta bila izgnana iz Paragvaja že 20. avgusta, je pripomnil Coronel.

Paragvajska polica je izdala tiralo za Silvijo Mercedes Rodgers, Argentinko, ki je osumljena sodelovanja v atentatu na Somoza.

Truplo ubitega Somoze je bilo prepeljano v ZDA. Pred smrtjo je Somoza namreč izrazil željo, biti pokopan v ZDA.

V pogrebni zavod v Miamiju je prišlo več sto njegovih pristašev, ki sedaj bivajo v izgnanstvu v ZDA. Da bi se poslovili od svojega bivšega voditelja.

II.

Medtem ko ves svet občuje Jugoslavijo in Tita — pravi Krzavac — zaradi dosegka najvišje stopnje osvoboditve dela in človeka, pljuje Djilas na svoje domovino in njene dosežke, ker se v svojem patološkem strahu boji pasti v pozabljenje.

Njegovi gospodarji na zahodu mu plačujejo velike nagrade za njegovo delovanje. Poleg tega dobiva še doma visoko pokojnino. Njegove knjige: Novi razred, Vojni čas, Nepopolna družba in druge so najpomembnejši viri zahodnjaške črne propagande reakcionarnih krogov proti narodnoosvobodilni borbi.

Zaradi svojega manjvrednostnega kompleksa — trdi

Vojaške enote ZSSR se približujejo poljski meji; ZDA zaskrbljene

WASHINGTON, D.C. — Predstavnik ameriškega tajništva za zunanje zadeve John Trattner je rekel novinarjem, da so ZDA opazile večje premike sovjetskih vojaških enot v zahodnih krajih ZSSR in v vzhodnem delu Vzhodne Nemčije, države, v kateri imajo Sovjeti nastanjeno preko 400.000 svojih vojakov. Ti kraji so blizu poljske meje.

Carterjeva admistracija je zaskrbljena nad možnostjo, da bi sovjetsko vodstvo odredilo zasedbo Poljske, kar je to storilo leta 1968 na Češkoslovaškem in 1956 na Madžarskem. Nadaljevanje dela je vzhodnega strijelkov na Poljskem bi lahko prisililo Leonida Brežnjeva in ostalo vodstvo do take odločitve, pripominjajo.

Tajnik za zunanje zadeve Edmund S. Muskie je povedal, da ZDA zasledujejo položaj na Poljskem in premike sovjetskih enot in ne izključujejo možnosti sovjetskega vdora, ako bi se stanje v Poljski poslabšalo.

Opazovalci poljskih političnih razmer opozarjajo na skorajšnji pričetek šolskega leta v državi. Predvidevajo povečano aktivnost študentov na univerzah, prav tako mnogih njihovih profesorjev. Zahteve le-teh, dodajajo, bodo zla-

Eksplozija v silosu rakete tipa Titan; jedrskega sevanja ni

DAMASCUS, Ark. — Zaradi malomarnosti nekega tehnika je prišlo do eksplozije v silosu meddelinske rakete tipa Titan II, blizu tega mesteca. Vneno se je tekoče gorivo, ki ga uporablajo za pogon teh raket in požar je dobesedno uničil silos.

Zaradi opelkin in drugih poškodb je umrl neki letalski narednik, 21 drugih oseb ameriških letalskih sil je ranjenih, eden teh je v kritičnem stanju. Lokalne oblasti so odredile umik okrog 1400 prebivalcev, bivajočih v bližini goreče rakete, plamenci katere so segali do višine 500 čevljev. Evakuiranci so se vrnili na svoje domove.

Eksplozija rakete je bila nevarna predvsem zaradi tega, ker je omenjeni Titan II imel jedrsko glavo. K sreči je bila prva eksplozija tako silovita, da je vrgla jedrsko glavo daleč proč in le-ta ostala nepoškodovana.

Predstavniki ameriških letalskih sil in obrambnega tajništva so trdili, da ni bilo sploh nobene nevarnosti, da bi jedrska glava eksplodirala, četudi bi dobesedno zgorela.

Tajnik letalskih sil v Carterjevi administraciji Hans Mark je rekel, da ni nobenega jedrskega sevanja v okolici požara in ga tudi ne bo.

Rekel je tudi, da ZDA smatrajo rakete Titan II kot varne in učinkovite, kljub ne-sreči v silosu v Arkansusu.

Poznavalci razmer v ameriških obrambnih silah pa trdijo, da so te rakete, največ izdelane od leta 1961 do 1963, že zastarele in nevarne. V zadnjih letih je prišlo do več manjših nesreč v zvezi z vzdrževanjem teh raket, zlasti zaradi izredno vnetljivega goriva, s katerim jih pognajo.

Obrambno tajništvo bo vodilo temeljito preiskavo o vzroku in okoliščinah nesreče v Damascusu, Arkansas.

stvi politične narave.

Cistka v vrstah poljske komunistične partije in državnega vodstva se nadaljuje. V zadnjih dneh sta bila odstranjena voditelja partije v dveh vojvodstvih (pokrajnah).

Djilas razburja vladarje Jugoslavije

Krzavac — skuša Djilas ostati v žarišču svetovnega mnenja. Pridružuje se vsaki protijugoslovanski gonji, najsi bo kot besednik, orodje ali aktivno. In to vselej takrat, kadar okoliščine omogočajo največjo škodo.

Ob koncu svojega članka Krzavac odkrito zapreti: Proti takim sovražnikom smo se vedno borili z ideološkimi, političnimi in tudi z administrativnimi sredstvi.

Nato Stane Dolanc

V Sloveniji je član CK ZKZ (Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije) ostro napadel gospodarske disidente. Govoril je 4. julija na zborovanju v Žužemberku. Bil je dan borca in podjetja Iskre. Razumljivo je, da

REAGAN IN ANDERSON SE POMERILA V DEBATI; 50 MILIJONOV GLEDALCEV

BALTIMORE, Md. — Sredoči ob 10. uri se je začela prva neposredna debata med letosnjimi predstviki in tekmeči, tokrat med republikanskim kandidatom Ronaldom Reaganom in neodvisnim kandidatom Johnom B. Andersonom. Predsednik J. Carter se ni udeležil debate in jo je gledal v svoji rezidenci v Beli hiši.

Carter je nasprotoval temu, da je sodeloval v tej prvi debati John Anderson. Predsednik meni, da Anderson sploh nima možnosti, biti izvoljen novembra letos in da torej nesmisleno, da bi se ta 58-letni kongresnik udeležil debate.

Sinočno debato, ki sta jo neposredno prinašali televizijski mreži NBC in CBS — ABC je raje predvajala nek film — je vodil znani napovedovalci Bill Moyers ob sodelovanju 6 drugih novinarjev. Vsak novinar je imel pravico staviti le eno vprašanje, na katerega sta nato odgovorila oba kandidata. Tema debate je bila notranja politika.

Predstavniki ameriških letalskih sil in obrambnega tajništva so trdili, da ni bilo sploh nobene nevarnosti, da bi jedrska glava eksplodirala, četudi bi dobesedno zgorela.

Tajnik letalskih sil v Carterjevi administraciji Hans Mark je rekel, da ni nobenega jedrskega sevanja v okolici požara in ga tudi ne bo. Rekel je tudi, da ZDA smatrajo rakete Titan II kot varne in učinkovite, kljub ne-sreči v silosu v Arkansusu.

Republikanec Reagan je predlagal, naj bi znatno zmanjšali izdatke zvezne vlade. Obenem je pa Reagan zahteval vrsto novih izdatkov, da bi izboljšali stanje ameriških obrambnih sil. Pospeševali naj bi proizvodnjo vseh vrst energije, ki se nahaja v ZDA.

Anderson je rekel, da nasprotuje znižanju zveznih davkov, ker bi to le pospešilo inflacijsko stopnjo. Rekel je, da bi res zmanjševal izdatke

Gre za peščico moralno pravljih ljudi, ki živijo v Jugoslaviji, so pa že dolgo v konfliktu s politiko, ki sta jo vodila načela Partija in tovariša Tita. Zaletajo se ob osebnosti tovariša Tita, Kardelja in številnih njunih bojnih tovarišev — posebej pa ob tovarišu Tita — z besedami, ki jih ni doslej napisal niti izgovoril noben sovražnik naših narodov ter narodnosti in naše države.

Znano je, da pišejo za denar, da v njihovih izdelkih ni nobenih, celo niti temeljnih človeških vrednot, temveč jih prežemajo m r z n a, izdajalstvo, brezizhodnost in ne le protikomunizem, temveč tudi totalna človeška nemoralnost."

*Washington, D.C. — Aleksander Kruglov, navaden vojak sovjetske vojske, je zapustil ameriško veleposlaništvo v Kabulu in se vrnil v svojo enoto. Vojak se je seskal s sovjetskim veleposlaniškom v Afganistanu, ki mu je zagotovil, da bo Kruglov demobiliziran brez neugodnih posledic.

(Dalje)

Iz Clevelandanda in okolice

Dobitke so prejeli —

Na včerajnjem, izredno dobro obiskanem kosišu Olтарnega društva pri Sv. Vidu, so dobili nagrade slediči: afgan, ga. A. Rezin s 14570 Pease Rd.; kvaččano odojo, Frances Mačerol z 1154 E. 61 St.; pol galona žganja, Josefine Perpar z 1041 E. 177 St.; svetlico, Theresa Novak z 1189 E. 61 St.; punčko, Toni Urankar z 396 Stevens Blvd.; blažino, M. Pasiechnik z 566 Bayridge Blvd.

Vinska trgovatev —

Včerajšnja vinska trgovatev na Slovenski pristavi je lepo uspela. Ob krasnem vremenu se je zbral precejšnje število Slovencev in Sloven.

Galebi in Mavrica tudi pri Franku Sterletu —

Ansambel Galebi in tercer Mavrica, ki gostujeta iz Općin pri Trstu, bosta nastopila tudi v petek zvečer, 26. septembra, in sicer ob 8. v gostišču Slovenian Country House na E. 55. cesti in Bonna Ave. Lastnik F. Sterle je povabil člane in članice obeh skupin na večerjo, nato pa bodo nastopili za ples in razvedrilo. Vsi ste vabljeni!

Pozdravi iz Avstrije —

Iz lepe Avstrije, kjer se nahajajo na počitnicah, so poslali pozdrave Joseph, Dorothy, Frank in Charlotte Ferra.

Na zajtrk vabijo —

Društvo sv. Vida št. 25 KS-KJ vabi vse svoje člane in njihove družine na sv. mašo in zajtrk v nedeljo, 28. septembra. Društvo bo praznovalo 90-letnico svojega obstoja. Sv. maša bo darovana v cerkv sv. Vida ob 9.15 dopoldne. Na zajtrku bodo tudi poslavili vse 50-letne člane. Zajtrk je brezplačen, prosijo pa tiste, ki nameravajo priti, da poklicajo tajnika Albina Orehekha na tel. 481-1481 in si rezervirajo sedeže.

Zadnje vesti

*Ifrane, Mar. — Maroški kralj Hasan II. je rekel, da je PLO pripravljena priznati pravico Izraela do obstoja, ako bo Izrael priznal pravico obstoja neodvisne palestinske države. Izrael pa zanika pravico Palestincev do svoje lastne države.

*Bagdad, Irak — V zadnjih dneh trajajo obsežni boji med vojskama Iraka in Irana. Obe strani objavljata poročila, v katerih pravita, da zmagujejo.

*Ankara, Tur. — Vojaška junta v tej državi je imenovala vladu, v kateri je kar 7 upokojenih generalov. Turčija je še vedno v izrednem stanju in junta je razširila svojo kontrolo s skupino novih odredov. Med drugim so ukinita skoraj vsa civilna sodišča.

*Washington, D.C. — Aleksander Kruglov, navaden vojak sovjetske vojske, je zapustil ameriško veleposlaništvo v Kabulu in se vrnil v svojo enoto. Vojak se je seskal s sovjetskim veleposlaniškom v Afganistanu, ki mu je zagotovil, da bo Kruglov demobiliziran brez neugodnih posledic.

VРЕМЕ

Pretežno oblačno in soporno danes z možnostjo krajevnih neviht v popoldanskem in večernem času. Najvišja temperatura okoli 85 F. Jutri spremenljivo oblačno z močno ohladitvijo. Najvišja temperatura okoli 65 F.

Ob smrli Josipa Broza

Kristjani smo dolžni odpustiti vsem, ki nam delajo ali so nam delali krivico. Odpuščanje je v tem, da krivcu — kljub njegovemu hudočaju ali naši nesreči — ne želimo več nega pogubljenja, marveč milosti, da bi se skesaš svojih krivičnih dejanj in se spravil z Bogom.

Tudi človeku, ki je sokriv v odločilni meri zločinov nad našim narodom, in ki je po dolgi agoniji zapustil priborjene časti maršala in državnika, želimo, da bi spoznal svojo zablodo in se ji odrekel vsaj v zadnjih trenutkih življenja.

O osebnih napakah ravnih ne govorimo. O javnih krivicah pa je treba razpravljati javno — neglede na to, če so krivci med živimi ali mrtvimi. Smrt krivičnika ni opravičilo — za zgodovinsko laž!

Prav isto, kar po nauku naše vere želimo, na primer, apostolu Judu Iškarjotu, cesarju Neronu, kralju Atili, pa diktatorjem Hitlerju in Stalinu (proti katerima smo se Slovenci borili, ko so bili sedanji jugoslovanski oblastniki še njuni zavezniki), to želimo tudi ranjemu jugoslovanskemu diktatorju Titu. In s to odkrito željo se naša krščanska dolžnost do njega in do vseh, ki so odgovorni za širjenje laži in krivic, neha, sicer ne bi sledili drugi zapovedi naše vere — ki nam ukazuje: ljubezen do Resnice.

Né smemo namreč spregledati, da se še nepriznane in nepopravljene krivice, ki so jih Broz in njegovi zakrivili nad Slovenci in nad drugimi narodi Jugoslavije, vlečejo skozi zadnja desetletja zgodovine kakor krvava sled. Inta sled ne bo zbrisana, pa čeprav bi vsi časopisi sveta pisali o njih le slavospeve. Edino resnica bo nekoč osvobodila, z božjo pomočjo, v enaki meri krvnike, tirane, in njih preživele žrtve.

Kadar govorimo o umrlem diktatorju, kar preradi pozbavljam, da je on stal na čelu komunistične stranke, ko je ta sredi medvojne okupacije pričela z bratomornom državljanško vojno. Nihče ni tedaj silil KP v revolucijo, niti sam Stalin ni zahteval tega. Jugoslovanski komunisti — tudi Slovenci — z Brozom na čelu so se odločili, da izrabijo čas vojne in okupacije za dosego oblasti — kakor so takrat radi ponavljali: "pa če ostanejo živi le trije Slovenci."

Zato nosi vso odgovornost za strahote državljanške vojne dolgoletni diktator skupaj z ostalimi vodilnimi člani KP. Brez njihove odločitve se ne bi pričelo bratomornu klanje.

Ob spominu na desetisoč pomorjenih nasprotnikov komunizma med nami, jih nehote primerjamo z milijoni, kateri je isti komunizem "likvidiral" nedavno tega v Kambodži in Vietnamu, pa se nam zdi, da so roke jugoslovanskih komunistov — manj krvave.

Pa se motimo.

Broz, Kidrič, Kardelj in tovariši so s svojimi pokoli sredi Evrope po končani druži svetovni vojni dokazali svetu, da je mogoče postati visoko spoštovan član mednarodne družbe — kljub zločinom, kljub preganjjanju političnih in idejnih nasprotnikov, kljub genocidu, kljub krvavim rokam.

Umili so si kri z rök, na taknili bele rokavice in pričeli plačevati s sposojenim denarjem mednarodne propagandne agencije. Kmalu so

v očeh sveta postali iz zločincev — državniki, ideologi, strategi.

V Evropi šolani bodoči krvniki Kambodže, Vietnama, Kitajske in Kube so spoznali, da zločin na tem svetu ni kaznovan — če je le dovolj velik in imajo mogočni od njega "koristi". Titov vzgled je potrdil, da Stalinove metode niso bile uspešne le v zakotni Rusiji izpred petdesetih let, marveč da so še vedno veljavni del komunističnega boja za oblast, pa čeprav sred dvajsetega stoletja — v srcu Evrope.

Komunistična ideologija umore opraviči, uspeh jih pomaga odkriti, denar pa otrpane vest...

Vendar množica pomorjenih ni edina krvida komunistov nad slovenskim narodom. Tudi dejstvo, da so v odločilnem zgodovinskem trenutku, ko so že držali v rokah absolutno oblast, prepustili del slovenske zemlje tujim državam, ni znak slučajne politične nesposobnosti, temveč popolne brezbržnosti za narodovo bodočnost, kar je le posledica njihovega svetovnega nazora. Totalitarna komunistična stranka z Brozom na čelu je tedaj ponovno podredila slovenske narodne interese svojim strankarskim koristim in nosili tudi za to polno odgovornost.

Pa tudi kasneje, ko je Tito prelomil s Sovjetsko zvezdo, da si je s tem rešil oblast in verjetno tudi življenje, je njegova stranka sicer spremnila takto v odnosu do prebivalstva, a je ostala načelu škodljiva ter družbeno razkrojevalna kakor prej.

Res, niso več množično morili teles, zato pa so se jugoslovanski komunisti pod istim Josipom Brozom trudili še naprej, kako ubiti slovensko dušo. Na žalost so pokazali svojo sposobnost rušenja, tudi na tem področju.

Ko je prva leta KP prigajala mladino k morjenju političnih nasprotnikov, je s tem vzgajala rod morilcev, ki so postali zaradi zavesti krvide tudi sami kakor mrtvi za kakršnokoli delo med narodom. Temu družbenemu bremenu pa je nasilje komunistične diktature dodajalo vedno nove, mnogokrat nekravne, žrtve. Vsi, ki so iz strahu umolknili, vsi, ki so prodali prepirčanje za dobro službo, za boljše stanovanje, za navidezen mir, tudi ti so vsaj deloma omrtili. In starši, ki so pod vplivom teoretičnega in praktičnega materializma dali moriti svoje ne-rojene otroke? Tudi v najhovih dušah se je naselila smrt.

Pa očetje, katere je sram priznati sinovom, da so se v svoji mladosti borili proti komunizmu, in ki skrivajo celo pred lastno družino, da rdečega totalitarizma ne odobravajo; pa otroci, ki verjamajo raje partiji kakor staršem, ker misljijo, da si bodo s tem zagotovili ugodnejšo bodočnost; in vsi tisti, ki so nekoč sicer zapeljani, a polni slovenskega zanosa, sodelovali s komunistično stranko v OF, pa danes kljub razočaranju ne store ničesar za nekdanje ideale; pa tisti duhovniki, ki so za ceno miru in podpore omilili svoj glas... Preko vseh teh in podobnih je KP dosegla, da izginja iz narodovega duha polagoma življenjska rast in jo nadomešča le kratkovidno iskanje "koristi".

Zivljenjski standard je podkupnina, s katero skuša slovenska KP kupiti vest našega naroda. Prav dobro nam-

reč ve, da z vestjo izgublja tako posameznik kakor ves narod svojo notranjo življenjsko silo. Tudi za to ogrožanje naše narodne eksistence je soodgovoren diktator, ki je postal v zadnjih mesecih življenja tudi sam igrača sistema, katerega je pomagal ustvariti in znal dolga leta izrabljati sebi v prid.

Korupcija od maršala do vratarja je imela množico tihih in sokrivenih prič. Ni bila skrivnost, zakaj in od kod mednarodni krediti, ni bila skrivnost, od kod blagostanje, a je bilo prijetneje verjeti v čudež samouprave in pozabiti na vse, kar bi utegnilo motiti tovariše, ki so imeli v rokah oblast in ključ do blagostanja.

Tudi te moralne nesreče je skriv Josip Broz.

Le sčasoma bo mogoče presoditi v celoti tvarno in duhovno opustošenje, ki ga je slovenskemu narodu prinesla diktatura komunistične stranke. Takrat bo postaljasno vsem rojakom doma in po svetu, da spada ime Josipa Broza med imena nasilnikov, katere je slovenski narod moral pretrpeti na svoji tisočletni zgodovinski poti.

Marko Kremžar
(Duhovno življenje)

stičnega dogmatizma. Dovolili so tudi, da naši delavci prinašajo iz tujine, kar so tam prigrali, dovolili so bančne račune v dolarjih in markah, dovolili so tujem, da kupujejo slovensko zemljo in podjetja, dovolili so... a zahtevali molk. To je bila cena.

Zato, mladost, po tvoji temni zarji, srce zdihovalo bo mi, Bog te obvarji!

Blažena mladost

Zato, mladost, po tvoji temni zarji, srce zdihovalo bo mi, Bog te obvarji!

(Prešeren)

*

IX.

Moja mama se je zmotila

Ko sem bil spomladni 1976 v domovini, sem obiskal staro gospo, priateljico naše družine.

Pogovarjala sva se to in ono, govorila o dobrih starščasih in premlevala usodo tistih znancev, ki sva jih imela rada.

Za zaključek je rekla, da mi bo povedala nekaj, kar že dolgo let nosi v sebi, ker ne ve, če se bova še videla. Nekaj mesecov prej je umrla moja sestra. Takoče je govorila:

"Ko je umrl tvoj oče, sem obiskala tvojo mambo. Vedela sem, da je bolna. Slutila sem, da ne bo dolgo. Žena, ki je toliko let preživelata skupaj z možem, ne najde v življenju ničesar več, kar bi jo vezalo na ta svet, ko ji umrje mož. Tako je bilo tudi s Tvojo mamom. Umrla je nekaj mesecev po očetovi smerti.

Ko sem bila pri njej, je bila v postelji. Rekla je, da ji srce peša, da se je izrabilo in da mora zato počivati.

Pustila sem jo, da je govorila. Rekla je, da bo lahko umrla. Ždelo se ji je, da je storila svojo dolžnost kot matčeha. Vedela je, da je Ivanka — moja sestra — in ti ne bosta pozabila. Bila je dobra do vaju in vidva do nje. Poudarila je, da je bilo že takrat, ko sta bila vidva otroka, malo tako pridnih in ubogljivih otrok, kakor sta bila vidva. Nikoli ni imela težav z vama. Ubogala sta, storila, kar je želela, brez ugovarjanja. Nekoli je nista razočarala.

Dekleta sploh preveč silijo v tovarne. Pri gospodinjstvu manjka deklet povsod. Mnogo tisoč moških je brez dela, kajti v clevelandskih tovarnah je zaposlenih 86,760 žensk. Dobre služkinje je težko najti.

V tovarne zahajajo dekleta, ker se cutijo bolj proste, dasi ne dobivajo nobene pošcene plače v tovarnah. Mnogo se jih tudi poškoduje za celo življenje.

Naučila me je mestni, gnosti, delati hlebce in jih polagati v peč, ki jo je oče pripravil. On je tudi molzel krave. Ko je molzel, je vedno zaprl za seboj hlevska vrata, da bi ga kdo ne presenetil pri takem nemoškem delu. Morda se je sramoval, jaz se nisem!

Kar dobro je šlo do Velikega Smarna. Za Veliki Smaren je hotela mama speci kokoš. Prej je kokoš vedno sama zaklala. Jaz sem videl od daleč, da je kokoš stisnila med kolena, z eno roko zagrabilo kljun, z drugo pa prezela vrat in počakala, da se je krije.

Toda mama je bila iznajljiva. "Veš kaj, takole bova nadela, pa bo v redu. Jaz bom držala kokoš na tnatlu, ti ji boš pa s sekiro odsekal vrat. Tako boš kokoš samo za hip pogledal in kokoš ne bo prav nič trpel. Vse bolečine so same v glavi, če glave ni, tudi bolečin ni."

Sla sva v drvarnico in odsekala kokoš glavo.

Dr. Zdravko Kalan

KOLEDAR društvenih prireditev

SEPTEMBER

25.—Ženski odsek Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. priredi večerjo v korist Doma v SND na St. Clair Ave. Pričetek ob 6. uri zvečer, večerja ob 7. zv.

28.—Društvo Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatev v Parku. Začetek opoldne s kosilom. Za zabavo igra Frank Šezon.

28.—Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ bo obhajalo 90-letnico obstoja s sv. mašo ob 9.15 dop. v cerkvi sv. Vida, nato z zajtrkom za vse člane in njihove družine v cerkveni dvorani.

28.—Ansambel "Galebi" in deklinski tercer "Mavrica" iz Opčin pri Trstu priredita koncert v auditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zvečer. Igrajo Veseli Slovenci.

28.—Tabor, DSPB Cleveland, prireja svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igrajo "Veseli Slovenci".

23.—Slovenska filharmonija iz Ljubljane gostuje v koncertni dvorani Severance Hall.

25.—Štajerski klub, Cleveland, O. priredi martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zvečer.

26.—Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

8.—Praznovanje 30-letnice društva Triglav, Milwaukee, v dvorani cerkve sv. Janeza na Cold Spring Rd. s svečanim sporedom. Pričetek ob 6. zvečer.

8.—Blokranjski klub priredi svoje vsakoločno martinovanje v Slov. narodnem domu na St. Clairju. Igra orkester John Hutar "Just for You".

9.—Slomškov krožek postreže s kosilom v avditoriju pri Sv. Vidu od 11.30 do 1.30 popoldne.

9.—Občni zbor Slovensko-ameriškega primorskega kluba v prostorijah Tony's Polka Village na E. 185 cesti. Začetek ob 3. uri popoldne.

29.—Mladinski pevski zbor, Kr. 3 SNPJ priredi večerjo, koncert in ples v SDD na Waterloo Road.

23.—Fara Marije Vnebovzetje priredi Zahvalni festival. Od 2. popoldne do 9. zvečer.

30.—Pevski zbor "Dawn" Slovenske ženske zveze poda svoj letni koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Začetek ob 9. do 9. zvečer.

DECEMBER

7.—Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi MIKLAVŽEVANJE v farmi dvorani. Pričetek ob treh popoldne.

13.—Dr. sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ priredi Miklavževanje za mladinsko članstvo v društveni

Naročnina

Naročnina za Clevelandsko Ameriko leta 1915 je bila dva dolarja na leto in je izhajala dva krata na teden. Prednik Ameriške Domovine je nosil podnaslov: Neodvisen list za slovenske delavce v Ameriki.

Zdravilo proti bolečinam v križu

Injekcije "chymopapain" so po podatkih, objavljenih v Journal of the American Medical Association, pokazale učinkovite proti bolečinam v križu in nogah, ki jih povzročajo poškodovani hrustanci obročki med vretenji v križnem delu hrabenice.

Novo zdravilo naj bi omogočilo potrebo po operacijah, ki so veljale dolej kot edino red učinkovito sredstvo proti takim težavam.

ISKRICE

Sumenje listov je pocinja, bitje ure je znanost. — Petar Šegedin

morem zaklati. Vse njeno prigovarjanje ni zaledlo.

Obrnila se je k očetu in ga vprašala, ali bi on zaklal kokoš. Kakor jaz, je tudi on odgovoril, da je ne bo, pa če še kdaj je kokoš ali nikoli. Kazalo je, da za Veliki Smaren ne bo kokoš na mizi.

Toda mama je bila iznajljiva.

"Veš kaj, takole bova nadela, pa bo v redu. Jaz bom držala kokoš na tnatlu, ti ji boš pa s sekiro odsekal vrat. Tako boš kokoš samo za hip pogledal in kokoš ne bo prav nič trpel. Vse bolečine so same v glavi, če glave ni, tudi bolečin ni."

Sla sva v drvarnico in odsekala kokoš glavo.

Imenik raznih društev

LADIES AUXILIARY

St. Vitus Post 1655 C.W.V.
President: Rose Poprik
1st Vice-Pres.: Toni Kender
2nd Vice-Pres.: Marcie Mills
3rd Vice Pres.: Laura Shantery
Secretary: Jo Nousal
Treasurer: Mary Babic
Historian: Irene Toth
Welfare Officer: Jean McNeal
Ritual Officer: Jo Gorenec
3rd yr. Trustee: Kathy Merrill
2nd yr. Trustee: Diane Potocnik
1st yr. Trustee: Theresa Novsak
Social Sec.: Jo Mohorcic
Chaplain: Fr. Joseph Bozner
Meetings are held every second Wednesday of the month in the Post Clubroom, 6101 Glass Ave.

AMERICAN SLOVENE CLUB
President — Gene Drobnic
Vice Pres. — Terry Hocevar
Recording Sec. — Helen Levstik
Corres. Sec. — Agnes Koporc
Treasurer — Rose Grmec
6512 Bonita Ave., Cleve., O. 44103
361-1893.

Meetings held on the first Monday of each month, except July and August at Broadview Savings Club Room at 26000 Lake Shore Blvd., Euclid, Ohio.

ST. MARY HOLY NAME SOC.
15519 Holmes Ave.
Cleveland, Ohio 44110

Spiritual Director — Rev. Victor N. Tome

President — Emil Knez
Vice-President — William Kozak

Slovenian vice-president — Rudy Knez
Secretary — John Lamovec
Treasurer — Art Eberman,
531-7184; 16301 Sanford Ave.,
Cleveland, Ohio 44110

Sick and Vigil Chairman — Frank Sluga
Program Chairman — Louis Koenig

Corresponding Secretary — Louis Jeseck
Marshall — Frank Zernic
Social Apostolate — Ed Kocin

Retreat Chairman — Joseph Sajovic
ST. MARY'S PARISH P.T.U.
ON HOLMES AVE.
Roster — 1979-1980
Spiritual Dir. — Fr. Victor Tome
Honorary Pres. — Sr. Donna McKula

President — Marcia Olesko
Vice-Pres. — Jennie Jeseck
Rec. Sec'y. — Joan DeNardo

Treasurer — Josephine Kocin
Corres. Sec. — Maryrose Uzsko
Spiritual Chm. — Ann Nemec

Auditor — Agnes Plymak

Membership — Melina Densa

School Affairs, Francis Zupon

Sunshine — Donna Tome

Cafeteria — Melina Densa and

Hiba Musina

Refreshment — Katherine Hoffman

Safety — Jane Smolik

Hostess — Lida Mazzi

THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

ST. CATHERINE'S LODGE 29

CLEVELAND, OHIO

President — Al Gibbons

Vice-pres. — Rose Aubel

Recording Sec. — Jane Gibbons

Financial Sec. — John Fecnik

Treasurer — Jennie Stetz

Chief Auditor — Mary Butara

Auditor — Frank Aubel

Auditor — Emma Trentel

Meetings are held every 2nd

Wednesday of the month at S. N

Home on St. Clair Ave., at 7:30 p.m.

(Before the meeting premiums payable from 6:00 to 7:30 p.m.) Life

insurance — All plans available for the entire family from birth to age 60. Indemnity Benefits — Indemnity

sick and operation benefits available to all adult members. As

secretary for membership applica-

tion. Enroll your friends in an

more than a Bank Savings Account.

No tax involvements at any time.

Draw reserve if needed and still

insurance plan that offers you

protect your policy "Value in full."

The Western Slavonic Association

was founded in 1908 "Solid as the

Rockies" — 147% solvent as per

State Insurance Actuary. Highest

annual dividends paid to members

yearly.

BARAGA COURT NO. 1317

Catholic Order of Foresters

Spiritual Director — Rev.

Joseph P. Bozner

Chief Ranger — John J.

Hocevar

Vice Chief Ranger — Joseph V.

Past Chief Ranger — Fred Sternska

Recording Secretary — Al-

phonse A. Germ

Financial Secretary — Anthony J. Urbas, 1226 Norwood Road — Tel. 881-1031

Treasurer — Rudolph V. Germ

Trustees — Joseph V. Hocevar

Albert Marolt, Charles F. Kikel

Youth Director — Gregory P.

Hribar

Visitor of Sick — Joseph C.

Saver

Program Director — Albert R.

Giammetro

for our aged and disabled to spend their remaining years in quiet dignity. For all information call: (area code 216) 486-0268.

EUCLID VETERANS CLUB

1980 OFFICERS
President — Jerry Tartaglione
Vice President — Jeff Morris
Secretary — Lou Shenk
Treasurer — Frank Balash
Service Officer — Lou Svetlic
Sgt.-at-Arms — Chuck Rapin
Judge Advocate — John Cerbin
Historian — Joe Jagodnik
Chaplain — Ray Campena

Trustees:

Bob Baughman, Otto Rufu, Fred Nevar Jack Waschura, Frank Takkacs, Bill Dornbusch, Joe Delost, Jake Chesnic, Joe Godec

Meetings held third Friday of each month, Social Room, St. Vitus Auditorium at 8:00 p.m.

ST. MARY'S COURT # 1640

CATHOLIC ORDER OF FORESTERS

Spiritual Director Rev. Victor Tome

Chief Ranger, Henry Skarbez

Recording Sec. Joseph Sterle

Financial Secretary, John Spilar,

715 E. 159 St., 681-2119

Treasurer Louis Somrak

Youth Director, Louis Jeseck

Trustees: Virginia Trepal, Frank Kocin Jr., Wm. Kozak.

Past Chief Ranger: John Osredkar

Conductors: Bastian Trampus and

Frank Milnar

Field Representative, Frank J.

Prijatel, 845-4440

Meetings 1st and 3rd Mondays of the Month at Euclid Vets Club

ST. CLAIR RIFLE AND HUNTING CLUB

President: Frank Zorman, Sr.
Vice-Pres.: John Truden, Sr.
Financial Sec.: Eugene Kogovsek

Recording Sec.: Edward Peenick

Entertainment Mgr.: Frank Zorman, Sr.

Keeper of Arms: Elio Erzetic

Auditors: Alois Pugel, Rudy Boltzauer, Ludvik Zorman.

Trustees: John Truden, Frank Truden, Frank Cendol, Frank Beck

League Manager: Joseph Cah

PROGRESSIVE SLOVENIAN WOMEN CIRCLE #2

President: Cecilia Subel

1st Vice-Pres.: Neva Patterson

2nd Vice-Pres.: Roe Znidarsic

Secretary: Margaret Kaus

Treasurer: Mary Zakrajsek

Rec. Sec'y.: Mary Zakrajsek

Auditors: Anna Filipic, Nettie Malnar, and Frances Tavelz

Sunshine Chairman: Cecelia Subel

Publicity: Mary Zakrajsek

Refreshment Com: Frances Tavelz

Meetings are the 3rd Wednesday of the month at 1 p.m., Slovenian National Home, St. Clair.

PLANINA SINGING SOCIETY

President — Al Glavic

Vice President — Frank Urbancic

Financial Sec. — Emma Urbancic

Corresp. Sec. — Olga Ponikvar

Rehearsals — Weekly on Mondays at 8 p.m.

SLOVENIAN NATIONAL ART GUILD — 1979

President — Edward Kucia

Vice-president: Vlasta Radisek

Treasurer — Boris Kozel

Rec. Sec'y.: Amalia M. Raab (Molly) 681-2992

Auditors: Doris Sadar, Ann Samick, John Streck

Membership Chairman: Elizabeth Hostnik 261-4076

Program Chairman: Pauline Fisher

Exhibition Chairman: Justine Skok

Meetings: Third Tuesdays of the month at 7:30 p.m. at Tony's Polka Village, 971 E. 185 St.

SLOVENSKI DOM NO. 6

A.M.L.A.

President — Vivian Cecelic

Vice-pres. — Caroline Lokar

Secretary — Sylvia Banco,

17301 East Park Dr., Cleveland, OH 44119.

Treasurer — Virginia Kotnik

Recording Secretary — Anne Cecelic

Pres. of Audit Com. — Jean Fabian

1st Auditor — Jennie Gainer

2nd Auditor — Amalia Legat

Medical Examiner — Dr. Anthony F. Spech

Meetings: 2nd Tuesday of the month at Recher Slovenian National Home, 7:30 p.m.

CIRCLE NO. 1

PROGRESSIVE SLOVENES OF AMERICA

President — Cecilia Wolf

Vice-Pres. — Sophie Matuch

Hon. Vice-Pres. — Josie Glazac

Secretary-Treas. — Alma Lazar

Rec. Sec'y. — Wilma Tibjash

Auditors: Mary Dolsak, Molly Raab and Julia Ipavec

Sunshine Comm: Mary Durn,

Theresa Gorjanc, Mary Furlan,

Jennie Skrl, Marie Shaver and

Alma Lazar

Social and Educ. — Ida Cesnik,

Josephine Tomsic, Mary Dolsak,

Ann Kristoff, Ruth Jerala

Cookbooks — Alma Lazar —

531-5627.

Meetings — Every first Thursday

M.P.Z. CIRCLE 3

President — Paul Conzelmann</p